

WATERSCHAPPEN HALEN
DOELSTELLING NIET

Te weinig banen voor mensen met een arbeids- beperking

TEKST KEES JAN VAN KESTEREN

Stockphoto

Bart de Zwart

Arjan Guijt

Rolf Blankemeijer

In 2013 sloten het kabinet en de sociale partners een sociaal akkoord. Daarin werd afgesproken om op weg naar 2026 in totaal 125.000 extra banen te creëren voor mensen met een arbeidsbeperking. Ook in de watersector moeten banen komen voor mensen uit deze doelgroep. Dat gebeurt, maar nog lang niet snel genoeg.

In het sociaal akkoord van 2013 spraken kabinet en sociale partners af dat in de marktsector 100.000 extra banen zouden worden gecreëerd voor mensen met een arbeidsbeperking. De overheidsinstanties, waaronder de waterschappen, zouden zorgdragen voor 25.000 van zulke banen.

Een recent aangenomen motie in de Tweede Kamer wil het onderscheid tussen markt en overheid opheffen. Samen worden deze partijen verantwoordelijk voor het creëren van 125.000 banen voor mensen met een arbeidsbeperking. Hoe dit precies wettelijk wordt uitgewerkt is nog onduidelijk. Maar duidelijk is wel dat de overheid

werkgevers een boete op kan leggen van 5.000 euro per niet vervulde werkplek als er niet genoeg geoormerkte banen komen. Hoewel de scheiding tussen markt- en overheidswerkgevers wordt opgeheven, heeft verantwoordelijk staatssecretaris Tamara van Ark wel duidelijk aangegeven dat ze wil dat de overheid haar verantwoordelijkheid neemt en dus de komende jaren 25.000 banen creëert.

Streefcijfer

Om dat doel te bereiken heeft de overheid per sector en per jaar een streefcijfer voor het aantal banen vastgesteld. Eind 2017 hadden er bij de waterschappen 117 banen

moeten zijn, het waren er 85. In 2018 loopt de teller door en moeten er in totaal 145 banen voor mensen met een arbeidsbeperking bijgekomen zijn. De cijfers voor dit jaar zijn nog onbekend, maar Bart de Zwart van het A&O-fonds Waterschappen, een instelling die zich voor de waterschappen bezighoudt met HRM- en arbeidsmarktfragen, verwacht niet dat de aantallen gehaald gaan worden. “Het is duidelijk dat ook wij als overheidssector echt aan de slag moeten.” Arjan Guijt van de Unie van Waterschappen, die samen met De Zwart de individuele waterschappen ondersteunt bij het vervullen van de banenafspraken, heeft wel een verklaring voor het feit dat overheidswerkgevers zoveel moeite hebben om de doelstellingen te halen. “Overheidswerkgevers zaten niet aan tafel toen deze afspraak is gemaakt. Maar juist overheden zijn zich de afgelopen jaren heel erg gaan focussen op hun kerntaken.” Andere zaken, denk aan catering of groenbeheer, zijn uitbesteed. Dat betekent dat er kennisintensieve organisaties zijn ontstaan. “Daarin is het moeilijker om grote aantallen mensen met een arbeidsbeperking te plaatsen.”

Ondersteuning

Toch is dat wel wat er moet gebeuren. De Unie van Waterschappen en het A&O-fonds hebben daarom een leernetwerk tussen de betrokken HRM'ers van de waterschappen geïnitieerd. Ook monitoren ze het aantal plaatsingen, worden goede voorbeelden gedeeld en is er namens het A&O-fonds een adviseur die waterschappen kosteloos kan ondersteunen bij het

BANENAFSPRAAK IN CIJFERS

Tot en met vorig jaar werden er in Nederland 36.904 extra banen gerealiseerd voor mensen met een arbeidsbeperking. Dat is ruim boven de 33.000 uit de banenafspraken. Iets meer dan 30.000 banen daarvan werden bij werkgevers uit de marktsector gecreëerd. Overheidswerkgevers realiseerden in plaats van de tot en met 2017 gewenste 10.000, 6.471 extra banen. Volgens de tussenrapportages van het UWV halen markt- en overheidswerkgevers samen ook in 2018 de doelstellingen. Aan het eind van het jaar moeten er in totaal 43.500 extra banen bijgekomen zijn.

ontwikkelen en uitvoeren van beleid. “Er is echt wel een beweging aan het ontstaan binnen de waterschappen”, zegt Guijt.

Sommige waterschappen zijn verder dan andere. De koplopers hebben er volgens Guijt financieel en bestuurlijk prioriteit aan gegeven. “Het werkt het beste als bestuurders het voortouw nemen. Ook helpt het als geld wordt gereserveerd om plaatsingen van mensen met een arbeidsbeperking mogelijk te maken. Een derde belangrijk punt is het verkrijgen van draagvlak binnen de organisatie. Het helpt immers als ook de collega's erachter staan.”

Zowel De Zwart als Guijt is optimistisch over de kansen van de waterschappen om in 2026 voldoende banen voor mensen met een arbeidsbeperking te bieden. De Zwart: “Het blijft voorlopig een inhaalslag en het zal echt niet eenvoudig zijn. Een simpele rekensom leert dat de waterschappen niet voldoende banen in ondersteunende functies hebben om daarmee de doelstellingen te halen.”

Dat betekent dat de waterschappen zich ook zullen moeten richten op functies waar een hoger opleidingsniveau voor vereist is. “Dat is een hele uitdaging en vraagt een cultuuromslag. Uiteindelijk zal het echt een integraal onderdeel van het personeelsbeleid moeten worden om mensen met een arbeidshandicap aan te nemen.”

Waterbedrijven

Niet alleen de waterschappen, ook de waterbedrijven moeten aan verplichtingen voldoen voor de participatiewet. De sector waterbedrijven wordt niet volledig als markt- of overheidswerkgevers gerekend (dit hangt af van de officiële pensioenstatus van het individuele waterbedrijf). Daarom is het onmogelijk om het aantal verplichte banen voor de volledige sector te berekenen.

Volgens de quotumberekening zouden de waterbedrijven samen, met circa 5.500 werknemers, uiteindelijk ongeveer 180 banen moeten realiseren voor mensen met een arbeidsbeperking. “Hoewel we de precieze cijfers niet kennen, zijn de Nederlandse waterbedrijven goed op weg en voelen ze zich er ook verantwoordelijk voor”, zegt Rolf Blankemeijer van de WWB (de werkgeversvereniging van waterbedrijven).

Complicerende factor bij het vaststellen van de aantallen is dat een relatief groot deel van de mensen uit de doelgroep wordt ingehuurd via externe bedrijven. Die werken wel in opdracht van de waterbedrijven, maar tellen volgens het UWV niet mee. Staatssecretaris Van Ark heeft al aangekondigd dat uitbesteed werk binnenkort bij de opdrachtgever, in dit geval de waterbedrijven, mee mag tellen. Blankemeijer noemt dat goed nieuws. “Op dit moment zijn er in het loongebouw jammer genoeg geen schalen voor deze ondersteunende functies. Bij de helaas vastgelopen CAO-onderhandelingen hebben we een voorstel gedaan om de bestaande loonschalen aan te passen. Zo hadden we ruimte in het loongebouw kunnen creëren en zouden de waterbedrijven mensen uit de doelgroep ook direct in dienst kunnen nemen.”•